

Česká republika

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 21. prosince 2022 v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Lněničky a soudců JUDr. Roberta Fremra a Mgr. Petra Hovorky odvolání obžalované [REDAKCE] nar. [REDAKCE] proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 2. 11. 2022, sp. zn. 63 T 6/2022 a rozhodl takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d), f), odst. 2 trestního řádu se napadený rozsudek částečně zrušuje, a to ve výroku o trestu odnětí svobody a ve výroku o náhradě škody ve vztahu k poškozené nezletilé [REDAKCE]

Podle § 259 odst. 3 trestního řádu se nově rozhoduje tak, že se obžalované [REDAKCE] nar. [REDAKCE], podle § 140 odst. 3 za použití § 58 odst. 6 trestního zákoníku ukládá trest odnětí svobody v trvání 12 (dvanácti) let.

Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovaná pro výkon trestu zařazuje do věznice s ostrahou.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalované ukládá povinnost nahradit nezletilé poškozené [REDAKCE] nar. [REDAKCE] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy ve výši [REDAKCE] Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se nezletilá poškozená [REDAKCE] odkazuje se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

O d ů v o d n ě n í

1. **Rozsudkem** Krajského soudu v Hradci Králové, pobočka v Pardubicích byla obžalovaná [REDAKCE] uznána vinnou zločinem vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. c) trestního

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE]

zákoníku, ukončený ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku, a odsouzena podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání šestnácti (16) let. Podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku byla pro výkon uloženého trestu zařazena do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu byla obžalovaná uložena povinnost nahradit nezletilé poškozené [REDAKCE], narozené [REDAKCE] nemajetkovou újmu za způsobené duševní útrapy ve výši [REDAKCE] Kč a poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky škodu ve výši 4.700,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 15 % od 1. 11. 2022 do zaplacení. Podle § 229 odst. 2 trestního řádu byla nezletilá poškozená odkázána se zbytkem nároku na řízení ve věcech občanskoprávních.

2. Podle **skutkových zjištění** soudu prvního stupně se trestné činnosti dopustila tím, že v přesně nezjištěné noční době ze dne [REDAKCE] 2022 na [REDAKCE] 2022 v místě svého bydliště v bytě číslo [REDAKCE] ve [REDAKCE] patře bytového domu čp. [REDAKCE] v ulici [REDAKCE] v [REDAKCE] Pardubický kraj, poté, co zde začala pociťovat porodní bolesti, s rozmyslem spočívajícím v úvaze o místě utajeného porodu a naložení s novorozencem, v úmyslu usmrtit a zbavit se těla novorozence, aniž by vzbudila a vyrozuměla o této skutečnosti svého [REDAKCE] nacházejícího se v bytě, vzala si svazek klíčů a v bačkorách výtahem sjela do prostoru garáží, kde vešla po odemčení do [REDAKCE] a následně samovolně v podřepu porodila živé dítě ženského pohlaví – nyní jménem [REDAKCE] nar. [REDAKCE] které slyšela brečet a hybat se, poté aniž by zjišťovala pohlaví novorozence, vzala jej a zabalila do kusu látky, a následně si dálkovým ovladačem otevřela garážová vrata, přešla k prostoru přístřešku na [REDAKCE] na komunální odpad a živého novorozence vhodila do prvního pravého [REDAKCE] černé barvy, místo opustila a prostorem garáží se výtahem vrátila zpět do bytu, kde si svlékla oblečení a lehla si v obývacím pokoji a snažila se usnout, kdy přibližně po 15 minutách porodila placentu, kterou zabalenou do látky ponechala na podlaze u pohovky, usnula, kdy následně byla probuzena a zadržena přímo ve shora uvedeném bytě policejním orgánem Policie ČR, když bezprostřední smrt novorozence, které bylo obžalovanou pohoženo v odpadním [REDAKCE] při venkovní teplotě kolem 0 °C, byla odvrácena včasným nálezem a poskytnutím rychlé laické i lékařské pomoci.

3. Proti tomuto rozsudku podala obžalovaná [REDAKCE] včas **odvolání**. Odvolání odůvodnila její obhájkyň JUDr. Martina Švejdová a směřuje proti všem výrokům napadeného rozsudku. Zpochybňuje zejména právní kvalifikaci jednání obžalované, když má za to, že soud prvního stupně nesprávně vyhodnotil všechny okolnosti daného případu a nevzal dostatečně v úvahu rozrušení obžalované způsobené porodem. Shodně s citovanou judikaturou má za to, že je zde dán podklad pro závěr, že se obžalovaná nacházela ve stavu, v němž její vůle jednat v zájmu dítěte byla výrazně oslabena. Poté podrobně opakuje obhajobu obžalované ve vztahu k tíživé situaci, kdy nebylo prokázáno, že o svém těhotenství věděla a kdy mohla být frustrována z toho, že si její [REDAKCE] dítě nepřál a vyhrožoval jí vyhozením z bytu. Jednání obžalované po činu nijak nesvědčí pro závěr, že by porod utajovala a snažila se jeho stopy zakrýt. Dále pak nesouhlasí s výrokem o náhradě škody nezletilé [REDAKCE], protože nebylo prokázáno, že by utrpěla jakoukoliv újmu.

4. Závěrem navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil, doplnil dokazování opětovným výslechem znalce MUDr. Jiřího Štěpána, CSc., revizním znaleckým posudkem z odvětví porodnictví a gynekologie, a poté uznal obžalovanou vinnou zločinem vraždy novorozence dítěte [REDAKCE] a uložil jí přiměřený trest vzhledem ke všem okolnostem případu. Náhradu škody nezletilé [REDAKCE] aby nepřiznal, protože žádná škoda nebyla prokázána. Pokud má odvolací soud za to, že doplnění dokazování je nad rámec přezkumné povinnosti odvolacího soudu, aby po zrušení rozsudku věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

5. **Vrchní soud v Praze** přezkoumal napadený rozsudek a přezkoumal i postup řízení, které jeho vynesení předcházelo. Shledal, že odvolání je částečně důvodné, i když z poněkud jiných důvodů, než v odvolání uváděných.

6. Předně nemá odvolací soud žádné pochybnosti o správnosti **řízení**, které vynesení rozsudku předcházelo, o hodnocení důkazů soudem prvního stupně ani o skutkových závěrech na základě tohoto hodnocení učiněných. Soud prvního stupně provedl řádně všechny relevantní důkazy a doplnění dokazování se rozhodně nenabízí. Stejně tak nevidí odvolací soud důvod k opakovanému výslechu znalce gynekologa-porodníka, ani k vypracování revizního znaleckého posudku. Samotný fakt, že tento důkaz vyznívá v neprospěch obžalované, rozhodně není důvodem pro jeho zpochybnění. Znalecký posudky byly vypracovány zcela kompetentním znalcem a jeho závěry naprosto korespondují s ostatním důkazním materiálem.

7. **Skutkové závěry** soudu prvního stupně jsou správně a naprosto přesvědčivé. Ostatně ani obžalovaná je nepochybně. To, že těhotenství tajila a že narozené dítě hodila do [REDAKCE] je nesporné.

8. Pokud jde o **právní kvalifikaci**, konstatuje odvolací soud, že ani zde soud prvního stupně nepochybil. Jasně a přesvědčivě vysvětlil v odůvodnění napadeného rozsudku, proč se nemůže jednat o vraždu novorozence dítěte [REDAKCE] podle § 142 trestního zákoníku, ale o zločin vraždy podle § 140 odst. 2, 3 písm. c) trestního zákoníku. V daném případě totiž zcela absentuje znak jednání „v rozrušení způsobeném porodem“. Lze sice připustit, že každý porod provází určitá míra rozrušení, k naplnění privilegované skutkové podstaty § 142 trestního zákoníku však běžné rozrušení nestačí.

9. Jak z výpovědi samotné obžalované, která mimochodem rodila už potřetí, tak i ze znaleckého posudku znalce gynekologa – porodníka rozhodně nevyplývají žádné takové poznatky, které by mohly vést k závěru, že se jednalo o natolik stresující záležitost, která by zásadním způsobem ovlivnila chování obžalované po porodu. Naopak, z provedeného dokazování je naprosto zřejmé, že obžalovaná o svém těhotenství věděla, věděla, že až se přiblíží den porodu, s největší pravděpodobností porodí živé dítě. O tom, jak jej hodlá udržet při životě a jak s ním po porodu naloží, nijak neuvažovala, dítě bylo nechtěným elementem, který komplikoval její život, a proto se jej nejjednodušším způsobem zbavila. Tento záměr nevznikl jako reakce na porod, či porodní bolesti, ale už před tím a je dostatečně ilustrován i tím, že obžalovaná odešla родit na naprosto nevhodné místo, a to do [REDAKCE]

10. **Motivy jednání** obžalované logicky a se znalostí její osobnosti a jejích reakcí popsal její bývalý [REDAKCE]. Uvedl, že obžalovaná mu opakovaně lhala ohledně používání antikoncepce, zavedení nitroděložního tělíska a těhotenských testů. Když pak zjistila, že je těhotná, měla strach se přiznat. Proto opakovaně tvrdila, že těhotná není. Její následné jednání po porodu dítěte tak bylo vedeno snahou, aby její opakované lži nevyšly najevo. S tím souvisí o tvrzení obžalované, že jí [REDAKCE] vyhrožoval vyhozením z bytu, pokud bude těhotná. Svědek [REDAKCE] sice připustil, že obžalované určitým způsobem vyhrožoval, ale nikoliv pro to, že by otěhotněla, ale proto, že mu opakovaně lhala. Stávalo se tak i v minulosti a soužití s obžalovanou bylo pro něho značně náročné.

11. Pochybení shledal odvolací soud ve **výroku o trestu**. Má totiž za to, že byly splněny podmínky uložení trestu pod spodní hranici zákonné trestní sazby podle § 58 odst. 6 trestního zákoníku. Těmito podmínkami je jednak to, že se jedná o pokus trestného činu, který svým charakterem je méně závažný a zároveň by trest v základní trestní sazbě byl pro pachatele

nepřiměřeně přísný. Menší závažnost pokusu zločinu vraždy, v porovnání s dokonaným trestným činem, je na rozdíl od jiné trestné činnosti, dána absencí fatálního, smrtelného následku, který je znakem skutkové podstaty zločinu vraždy a pro který je trestní sazba tak přísná. Zatímco u jiného druhu trestné činnosti lze následek zpravidla napravit, smrt člověka vrátit zpět nelze.

12. Nicméně nelze uzavřít, že za každý pokus vraždy by měl být automaticky ukládán trest pod spodní hranicí zákonné trestní sazby. Mimořádnost tohoto případu spatřuje odvolací soud ve dvou aspektech. Jednak je to minimální míra agresivity a brutality při spáchání tohoto činu obžalovanou v porovnání s jinými obdobnými případy, jednak je to motivace a osoba samotné obžalované. Ze zkušenosti odvolacího soudu lze uzavřít, že v obdobných případech projevují pachatelky zpravidla mnohem vyšší míru brutality, kdy proti novorozencům užívají výrazného násilí. Topí je, dusí je, bodají je a usmrcují je dupáním na hlavu či tlucením o zeď nebo o podlahu. Nic takového obžalovaná neudělala. Naopak, k dítěti se chovala víceméně ohleduplně a dokonce je zabalila do látky, kterou ve [REDACTED] našla. To sice nemění závěr o její vině, nicméně dokumentuje povahu a závažnost tohoto konkrétního pokusu zločinu vraždy.

13. Uložení trestu v zákonné trestní sazbě, kdy spodní hranici činí 15 let, pokládá odvolací soud za nepřiměřeně přísné nejen pro povahu a závažnost pokusu ale i s ohledem na motivaci a zejména na osobu obžalované a možnost její nápravy. Aniž by odvolací soud citoval závěry znalkyně psychologičky a výpovědi svědků, kteří obžalovanou dobře znali, uzavírá, že se jedná o trestnou činnost spáchanou výhradně z hlouposti obžalované. Příhodnější termín pro uvažování a chování obžalované odvolací soud nenalezl. Do nepříjemné situace se dostala svými lžemi, které nedokázala přiznat. Přesto však měla reálnou možnost situaci vyřešit z trestně právního pohledu konformně. Mohla narozené dítě odnést do baby boxu, případě jinak zajistit jeho bezproblémové přežití odložením na jiném místě, vhodnějším než [REDACTED] na odpadky v zimním období. Nic takového však neudělala a dítě málem zemřelo na podchlazení.

14. Ze shora uvedených důvodů zrušil odvolací soud výrok o trestu a rozhodl sám tak, že obžalované uložil trest za použití § 58 odst. 6 trestního zákoníku pod spodní hranicí zákonné trestní sazby. Trest ve výměře dvanácti let pokládá za přiměřený jak okolnostem případu, tak osobě obžalované a její možnosti nápravy. Obžalovaná totiž nebyla v minulosti trestána, její resocializace je příznivá a lze uzavřít, že spáchaná trestná činnost je vybočením z dosud řádného života. Shodně se soudem prvního stupně, zařadil obžalovanou pro výkon trestu do věznice s ostrahou, protože má za to, že pro její nápravu a účinné potrestání není nutný výkon trestu v nejpřísnějším výchovném režimu.

15. Odvolací soud se neztotožňuje ani s výší **nemajetkové škody**, kterou soud prvního stupně přiznal nezletilé poškozené. Sice nepochybně došlo k zásahu do osobnostních práv nezletilé, je však přinejmenším sporné, jak tento zásah bude poškozená v budoucnu pociťovat, jak ji bude „stigmatizovat“. Je také pravda, že se obžalovaná svým činem, přinejmenším po dobu výkonu trestu odnětí svobody, vyloučila z další péče o nezletilou, tedy, že nezletilá „de facto“ přišla o jednoho z rodičů.

16. Je poměrně obtížné stanovit smysluplná měřítka na ocenění takové újmy, nicméně odvolací soud má za to, že lze do určité míry použít analogii k podobné situaci, kdy nezletilé dítě ztratí v důsledku trestného činu jednoho z rodičů. Z praxe je zřejmé, že v těchto případech už nedochází k přiznávání nesmyslně vysokých částek, které ani nemohou být vymoženy, ale že se podpůrně vychází ze staré právní úpravy, kdy byla smrt člověka oceňována paušálními částkami. V daném případě má odvolací soud za to, že přiznaná částka je z tohoto úhlu pohledu nepřiměřeně vysoká a proto v tomto výroku napadený rozsudek zrušil a rozhodl sám tak, že

přiznal částku [REDACTED] Kč, která podle jeho názoru dostatečně oceňuje jak ztrátu jednoho z rodičů, tak případnou morální újmu nezletilé poškozené. Pokud by se přiznaná částka nezletilé poškozené jevila jako nedostatečná, má nezletilá možnost domáhat se vyšší částky v občanskoprávním řízení, na které byla se zbytkem svého nároku odkázána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze však proti němu podat dovolání do dvou měsíců od doručení k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Odsouzený může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Důvody dovolání jsou uvedeny v § 265b, jeho obsah v § 265f trestního řádu.

Praha 21. prosince 2022

JUDr. Jiří Lněnička, v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

